

Nuläge, utmaningar och tips i det kommunala arbetet med romsk inkludering

Informationsträff, Stockholm 190515

Mirelle Gyllenbäck,
Länsstyrelsen i Stockholms län

Strategin för romsk inkludering - mål

- Den rom som fyller 20 år 2032 ska ha likvärdiga möjligheter i livet som den som är icke-rom.
- De då tjugoåriga romernas *rättigheter* bör tas tillvara inom ordinarie strukturer och verksamhetsområden i lika hög grad som rättigheterna för tjugoåringarna i den övriga befolkningen.
- Verksamhetsmål inom sex områden:
 - Utbildning – statlig prio
 - Arbete – statlig prio
 - Bostad
 - Hälsa och social omsorg och trygghet
 - Kultur och språk
 - Organisering

Strategin för romsk inkludering – principiella utgångspunkter

- Styrning genom ordinarie myndigheters och kommuners ansvar – Länsstyrelsen samordnar och följer upp
- Romers delaktighet och inflytande
- Samråd, samverkan, romska experter och sakkunniga i uppdrag, anställningar
- Mänskliga rättigheter och icke-diskriminering
- Prioriterade målgrupper: Socialt och ekonomiskt utsatta, kvinnor och barn/unga

Strategin för romsk inkludering – Länsstyrelsen i Stockholms nationella uppdrag

- Ett regeringsuppdrag:
- Samordna och följa upp insatser inom strategin, stödja kommuner att utveckla arbetssätt och metoder
- 2016-2019 (årsrapport 15 april)

Nulägesbeskrivning

- Uppdraget i samverkan med Arbetsförmedlingen, Boverket, Socialstyrelsen, Skolverket, Folkhälsomyndigheten och romska sakkunniga.
- Få en samlad bild av vilka insatser, hinder och möjligheter som finns för att romers rättigheter ska tillgodoses inom utpekade områden i strategin samt se om insatser bidrar till strategins övergripande mål

Metod

- Enkätfrågor skickats till tjänstepersoner i tio kommuner (pilot- och utvecklingskommuner). Fördjupande intervjuer inom vissa områden för att få en mer fördjupad bild.
- Intervjuer med romer i fem kommuner Göteborg, Linköping, Helsingborg, Gävle och Haninge.
- Rättighetsperspektiv.

Länsstyrelsens samlade bild och analys

- Fortsatta problem med antiziganism
- Begränsad ny kunskap och utredningströtthet
- Brobygggarfunktionen en fortsatt framgångsfaktor i många kommuner och verksamheter
- Kunskapshöjande insatser, utbildningsinsatser och vikten av att lyfta status för romani chib

Länsstyrelsens samlade bild och analys

- Information till romer
- Vikten av samverkan med civilsamhället för att nå den romska målgruppen
- Frustration över kortsiktigheten i uppdrag och fortsatta behov av hälsofrämjande satsningar tillsammans med civilsamhället

Romsk inkludering – Årsrapport 2018

Länsstyrelsens analys

Kommunal verksamhet

- Positiva resultat!

Utmaningar i utvecklingskommunerna

- Avsaknad av dokumentation
- Projektorienterad verksamhet
- Översyn av metoder för att utbilda brobyggare
- Kortsiktig finansiering
- Glapp mellan statlig och kommunal nivå
- Behov av kunskapshöjande insatser om samråd
- Fler kommuner behöver arbeta med romsk inkludering

Romsk inkludering – Årsrapport 2018

Länsstyrelsens analys

Myndigheters arbete behöver intensifieras

Gemensamma utmaningar

- Omfattande satsningar på varje delområde
- Omfattande rapportering
- Tillför resurser eller prioritera

Länsstyrelsens rekommendationer

- Inrätta ett nytt statsbidrag för kommuners arbete med romsk inkludering. Statsbidraget bör vara långsiktigt och likna det som finns för kommuner som ingår i förvaltningsområden för finska, samiska och meänkieli. Ett sådant långsiktigt statsbidrag bör ersätta den form av finansiering som pilot- och utvecklingskommuner har fått sedan 2012, och dessa kommuner bör ingå i det långsiktiga arbetet.
- Ge Länsstyrelsen ökade resurser samt uppdrag för att dokumentera och sprida kunskap om utvecklingskommunernas erfarenheter.
- Gör en översyn av brobygggarutbildningen och möjliggör andra metoder för att öka antalet personer med romsk språk- och kulturkompetens i kommunernas arbete.

Länsstyrelsens rekommendationer

- Främja samverkan mellan kommuner och statliga myndigheter. Statliga myndigheters utbildningsuppdrag bör vara långsiktiga och uppdragen bör ta hänsyn till de förutsättningar som råder på lokal nivå.
- Ge lämpliga myndigheter i uppdrag att genomföra kunskapshöjande insatser om samråd. Länsstyrelsen skulle välkomna ett sådant uppdrag om ytterligare ekonomiska resurser tillskjuts.
- Förändra de årliga kraven på återrapportering av uppföljningen av strategin.

Länsstyrelsens rekommendationer

- I första hand bör en resursförstärkning ske inom alla strategins områden. Om inte samtliga områden kan förstärkas bör i andra hand strategins delområden utbildning och arbete prioriteras.
- Se över hur offentliga aktörer på ett bättre sätt kan möta romska kvinnor utifrån deras individuella förutsättningar och behov.

Huvudbudskap

- Bakgrund: Rättighetsbaserat arbetssätt ska genomsyra arbetet med romsk inkludering
- Bakgrund: Det finns en strategi, den ger en gemensam ram för arbetet
- Hinder: Antiziganism är fortsatt stark
- Hinder: Romer är som andra svaga grupper, men de behöver förhålla sig till sin romska identitet som ofta döljs
- Åtgärder: Förebyggande åtgärder behövs: 1.) målgruppen unga bör prioriteras 2.) kunskapshöjande insatser gentemot tjänstepersoner
- Åtgärder: Långsiktighet och resurser behövs: nytt statsbidrag (hittills kortsiktiga uppdrag), höja status

Kontakta oss!

- www.minoritet.se/romsk-inkludering
- Mirelle Gyllenbäck
- Mirelle.gyllenback@lansstyrelsen.se
- Emmy Bornemark
- Emmy.bornemark@lansstyrelsen.se
-

